

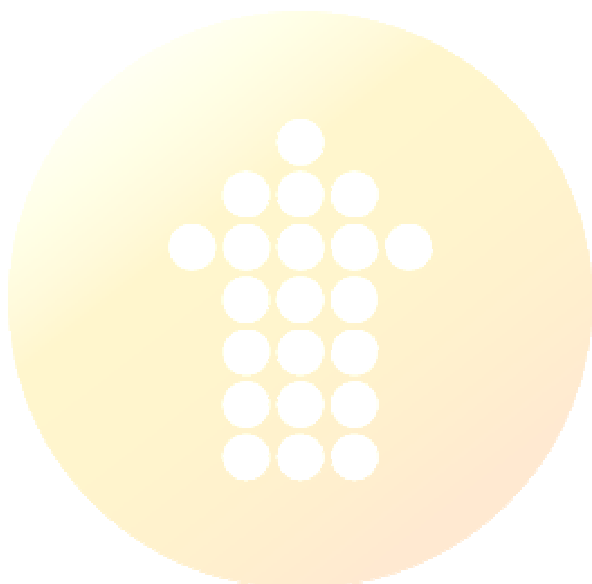
PATVIRTINTA

Vilniaus universiteto bibliotekos

generalinės direktorės

2014 m. rugpjūčio 25 d. įsakymu Nr. 9

**Vilniaus universiteto bibliotekos informacijos išteklių fondo formavimo  
politika**



Vilniaus  
universiteto  
biblioteka

Dokumentas aptvarstytas ir patvirtintas

VU bibliotekos Mokslo tarybos

virtualiame posėdyje

2014 m. balandžio 8–16 d.

Vilnius, 2014

## Turinys

1. Įvadas.....	3
2. VU bibliotekos filosofija.....	4
3. VU bibliotekos fondo prieinamumas. ....	6
4. VU bibliotekos fondo formavimo grupė. ....	7
5. VU bibliotekos fondo formavimas.....	7
5.1. VU bibliotekos fondo formavimo principai.....	7
5.2. VU bibliotekos informacijos išteklių atrankos fondo formavimui kriterijai. ....	8
5.3. VU bibliotekos fondo formavimo būdai.....	8
5.4. VU bibliotekos fondo formavimo prioritetai.....	10
6. VU bibliotekos fondo formavimas rinkinių pagrindu.....	11
6.1. Mokslo ir kultūros paveldo rinkiniai. ....	11
6.1.1. Rankraščių rinkinys.....	11
6.1.2. Retų ir senų spaudinių rinkinys.....	12
6.1.3. Grafikos darbų rinkinys.....	14
6.1.4. XIX–XX a. I pusės spaudinių rinkinys.....	14
6.2. XX a. II pusės–XXI a. spaudinių rinkinys.....	14
6.3. Studijų ir mokslo informacijos išteklių rinkiniai.....	15
7. VU bibliotekos fondo saugojimas ir nurašymas. Principai.....	15
8. VU bibliotekos fondo restauravimas ir skaitmeninimas.....	15
1 Priedas. VU bibliotekos studijų ir mokslo informacijos išteklių rinkinių sudėtinių dalių formavimo pagal dalykines sritis lygmenys.....	17
2 Priedas. Informacijos išteklių saugojimas VU bibliotekos padaliniuose.....	27

## 1. Įvadas

1.1. Vilniaus universiteto bibliotekos (toliau VU bibliotekos) informacijos išteklių fondo (toliau fondo) formavimo politikos (toliau IIFF Politika) tikslas – užtikrinti nuoseklų požiūrį į VU bibliotekos fondo formavimą, išsaugojimą ir prieigą, atsižvelgiant į Vilniaus universiteto (toliau VU) ir VU bibliotekos LR teisės aktais ir kitais dokumentais apibrėžtą statusą, funkcijas ir strategines plėtros kryptis.

1.2. IIFF Politikos uždaviniai:

1.2.1. Padėti nustatyti ilgalaikius ir trumpalaikius VU akademinės bendruomenės informacinius poreikius.

1.2.2. Padėti užtikrinti VU bibliotekos fondo prieinamumą įvairioms vartotojų grupėms.

1.2.3. Padėti nustatyti VU bibliotekos fondo formavimo (komplektavimo, saugojimo ir nurašymo) principus, prioritetus ir atrankos kriterijus, aiškiai ir vienodai suprantamus VU bibliotekos darbuotojų, akademinės bendruomenės, suinteresuotų šalių, socialinių partnerių bei rėmėjų.

1.2.4. Padėti nustatyti finansinių išteklių skirstymo prioritetus ir planuoti jų panaudą.

1.2.5. Informuoti visas suinteresuotas šalis apie VU bibliotekos fondo formavimo principus, prioritetus, formuoti pagrindus tolimesnei plėtrai ir pokyčiams.

1.2.6. Padėti tobulinti personalo, susijusio su VU bibliotekos fondo formavimu ir saugojimu, kvalifikaciją ir skatinti nuolatinį tarpusavio bendradarbiavimą bei veiklų koordinavimą.

1.2.7. Padėti užtikrinti darbų nuoseklumą.

1.3. IIFF Politikos nuostatos yra tvirtinamos VU bibliotekos generalinės direktorės įsakymu ir VU bibliotekos Tarybos pritarimu.

1.4. Pagrindinės sąvokos:

**Biblioteka** – įstatymų nustatyta tvarka įsteigtas juridinis asmuo, veikiantis informacijos sklaidos, kultūros, mokslo ir švietimo srityse ir vykdamas bibliotekų veiklą, arba juridinio asmens, turinčio teisę vykdyti bibliotekų veiklą, struktūrinis padalinys.

**Bibliotekos paslauga** – tai bet kokia paslauga, sukurta vykdamas bibliotekų veiklą ir naudojant bibliotekoje esančius ar kitus prieinamus informacijos išteklius, bibliotekos įrenginius, patalpas ir specialistų kompetenciją, teikiama vartotojui nemokamai ar už teisės aktais nustatytą mokestį.

**Bibliotekų veikla** – dokumentų kaupimas, tvarkymas, sisteminimas, saugojimas, skaitmeninimas, panauda ir viešinimas, bibliografavimas, kultūrinių ir edukacinių programų organizavimas bei kultūros plėtra, galimybės naudotis viešaisiais informacijos šaltiniais, nepaisant informacijos pateikimo būdo, formos ir laikmenos, neatsižvelgiant į jų autorių ar juose užfiksuotų žinių politinę ar ideologinę orientaciją, užtikrinimas; fizinių ir juridinių asmenų lygių teisių naudotis teisės aktų nustatyta tvarka teikiamomis nemokamomis visuomenės švietimui, moksliniams tyrimams bei asmenybės ugdymui reikalingomis paslaugomis ir informacija užtikrinimas.

**Conspectus metodas** – metodas, skirtas bibliotekos informacijos išteklių aprašymui ir vertinimui, tam tikrų fondo gylio indikatorių nustatymui. Svarbiausia metodo funkcija – palengvinti koordinuotą informacijos išteklių komplektavimą.

**Dalyko bibliotekininkas** – asmuo, atsakingas už tam tikro dalyko informacijos išteklių rinkinio formavimą, analizę, žinių apie ją sklaidą. Dalyko bibliotekininkas padeda užtikrinti informacijos išteklių rinkinio atitikimą akademinės bendruomenės informaciniams poreikiams studijoms, mokymui, mokymuisi ir moksliniams tyrimams vykdyti.

**Depozitas** – dokumentas ir (ar) jų rinkinys, fizinio ar juridinio asmens atiduotas bibliotekai (depozitų saugyklai) saugoti ir naudoti.

**Dubletas** – bet kuris kitas to paties dokumento egzempliorius.

**Informacijos ištekliai / Dokumentas** – bet koku būdu, forma ir laikmena pateikta, saugoma ir naudojama informacija, įskaitant pritaikytą skaityti elektroninėmis priemonėmis: knyga, periodinis leidinys, rankraštis, natos, mikrokopijos, garsinis, regimasis, mišrus (garsinis regimasis), kartografinis, vaizdinis, aklųjų (Brailio) raštu išspausdintas ar kitu būdu pateikiantis informaciją šaltinis.

**Informacijos išteklių / Dokumentų nurašymas** – pripažintų nereikalingais arba netinkamais (negalimais) naudoti dokumentų išėmimas iš apyvartos.

**Informacijos išteklių fondas** – dokumentų rinkinių ir kolekcijų, skirtų bibliotekos vartotojų informaciniams, mokslo, kultūriniais, edukaciniams, profesiniams, laisvalaikio ar kitiems poreikiams tenkinti, visuma.

**Informacijos išteklių fondo formavimas** – bibliotekos veikla, susijusi su dokumentų atranka, įsigijimu, prieigos užtikrinimu, tvarkymu, saugojimu ir nurašymu.

**Kolekcija** – bibliotekos informacijos išteklių fondo dalis, sistemingai, pagal tam tikrą požymį (turinį, formą, tipą) suformuotas baigtinis dokumentų rinkinys.

**Rinkinys** – sistemingai, pagal tam tikrą požymį (turinį, formą, tipą) formuojama bibliotekos informacijos išteklių fondo dalis;

**Tarpbibliotekinis abonementas** – dokumentų skolinimo, informacijos ir reprografijos paslaugos, kurias bendradarbiavimo pagrindu organizuoja bibliotekos.

**UDK – universalioji dešimtainė klasifikacija** – tarptautinė, sisteminė, visas žinių sritis aprėpianti bibliotekinė-bibliografinė klasifikacija.

**Vartotojas** – asmuo, naudojimosi biblioteka taisyklių nustatyta tvarka įgijęs teisę naudotis bibliotekos fondu ir paslaugomis.

## **2. VU bibliotekos filosofija**

2.1. VU bibliotekos misija – teikti pasaulinio lygio bibliotekines ir informacines paslaugas, atitinkančias nuolat besikeičiančius VU, šalies ir tarptautinės akademinės bendruomenės poreikius.

2.2. Siekdama įgyvendinti savo misiją, VU biblioteka:

2.2.1. Nuolat analizuoja vartotojų mokslo, mokymosi ir studijų poreikius.

- 2.2.2. Kuria, saugo ir aktualina VU bibliotekos fondą, leidžiantį realizuoti mokymosi visą gyvenimą idėją.
- 2.2.3. Skatina atrasti ir kūrybiškai naudoti įvairius informacijos išteklius, garantuoja kokybišką prieigą prie jų.
- 2.2.4. Užtikrina VU bibliotekos fondo išsaugojimą ateities kartoms, konservuoja / restauruoja retų ir unikalių dokumentų fondą.
- 2.2.5. Kuria svetingą, draugišką ir patrauklią informacinę, fizinę bei emocinę aplinką akademinėms bendruomenėms.
- 2.2.6. Aktyviai bendradarbiauja su kitais VU padaliniais.
- 2.2.7. Bendradarbiaudama su kultūros paveldo, mokslo ir verslo partneriais dalyvauja šalies ir tarptautiniuose projektuose.
- 2.2.8. Skatina motyvuoto, kūrybiško ir kvalifikuoto personalo plėtrą.
- 2.2.9. Plėtoja mokslinę komunikaciją ir teikia analogiškas paslaugas mokslo bendruomenei.
- 2.2.10. Kuria naujas informacines paslaugas, skatinančias mokslo ir verslo integraciją.
- 2.3. Savo veikloje VU biblioteka vadovaujasi tokiomis vertybėmis:
  - 2.3.1. Atsakomybė: dirbti profesionaliai ir kokybiškai, pritraukti geriausius darbuotojus, skatinti darbuotojų profesinį ir asmeninį tobulėjimą, laikytis duoto žodžio ir prisiimtų įsipareigojimų, būti organizacijos veidu ir ambasadoriumi.
  - 2.3.2. Veržlumas: taikyti inovacijas VU bibliotekos veikloje, iškilusiems iššūkiams rasti kūrybiškus ir produktyvius sprendimus, vartotojų aptarnavimą grįsti moderniomis technologijomis ir atsakingu požiūriu į informacijos paslaugų vartotoją, atliepti ir pranokti mūsų vartotojų poreikius bei lūkesčius.
  - 2.3.3. Partnerystė: bendradarbiavimą su vartotojais bei kolegomis grįsti pasitikėjimu ir pagarba, semtis patirties, žinių bei išteklių, bendradarbiaujant su kitomis mokslo, kultūros ir verslo organizacijomis, užtikrinti glaudžią mokslo, studijų ir verslo sąveiką, nuolat reaguojant į vykstančius pokyčius.
  - 2.3.4. Tradicijos: tobulėti nuosekliai einant pirmyn, mokytis iš savo patirties, puoselėti universiteto akademinės tradicijos tęstinumą, kurti naujas tarpusavio bendravimo tradicijas, perimant ankstesnių kartų patirtį, didžiuotis turtingu kultūros paveldu.
  - 2.3.5. Atvirumas: suteikti laisvę skirtingiems požiūriams, žmonėms, idėjoms, kurti atvirą erdvę studijoms, mokslui, darbui ir bendravimui, siekiant gauti grįžtamąjį ryšį, klausti ir klausytis vartotojų, nuolat tobulinti savo paslaugas, aiškiai ir skaidriai priimti sprendimus.
- 2.4. VU biblioteka yra universalios pobūdžio mokslinė akademinė biblioteka, turinti LR teisės aktais apibrėžtą valstybinės reikšmės statusą. Joje saugoma daugiau kaip 5 milijonai spaudinių, unikalūs senų ir retų spaudinių, rankraščių ir grafikos darbų rinkiniai. VU bibliotekoje suteikiama prieiga prie daugiau kaip 200 tūkst. elektroninių informacijos išteklių – el. knygų ir mokslinių žurnalų. VU bibliotekos fondo plėtra – viena iš strateginių VU bibliotekos veiklos krypčių, jos misijos ir tikslų įgyvendinimo

premisų. VU bibliotekos fondas formuojamas kryptingai, atsižvelgiant į Universiteto studijų programas, mokslinių tyrimų kryptis ir akademinės visuomenės poreikius bei vykdant įstatymu suteiktos valstybinės reikšmės bibliotekos funkcijas. VU bibliotekos fondas yra saugomas Centrinėje bibliotekoje (toliau CB), Mokslinės komunikacijos ir informacijos centre (toliau MKIC) ir kituose VU padaliniuose (fakultetuose, institutuose, centruose).

- 2.5. Savo veikloje VU biblioteka vadovaujasi visuotinai priimtomis deklaracijomis ir LR teisės aktais, garantuojančiais laisvą prieigą prie informacijos, intelektinę ir informacinę laisvę, autorių teisių apsaugą, bet kokio pobūdžio diskriminacijos netoleravimą ir pan.

### **3. VU bibliotekos fondo prieinamumas.**

- 3.1. VU bibliotekos fondu vartotojai gali naudotis nemokamai.
- 3.2. VU bibliotekos fondo pagrindas: rinkiniai, sudaryti iš spausdintų, rankraštinų ir elektroninių dokumentų.
- 3.3. Atskirų vartotojų grupių naudojimąsi VU bibliotekos fondu reglamentuoja „Naudojimosi biblioteka taisyklės“ [http://www.mb.vu.lt/Dokumentai/naudojimosi\\_vub\\_taisykles.pdf](http://www.mb.vu.lt/Dokumentai/naudojimosi_vub_taisykles.pdf).
- 3.4. Naudojimąsi retais ir rankraštiniais dokumentais reglamentuoja „Vartotojų aptarnavimo ir darbo su retomis bei senomis knygomis taisyklės“ ir „Rankraščių skyriaus skaitytojų aptarnavimo taisyklės“ [http://www.mb.vu.lt/files/Dokumentai/vub\\_aparn\\_taisykles\\_reti.pdf](http://www.mb.vu.lt/files/Dokumentai/vub_aparn_taisykles_reti.pdf); [http://www.mb.vu.lt/files/Dokumentai/vub\\_aparn\\_taisykles\\_rankr.pdf](http://www.mb.vu.lt/files/Dokumentai/vub_aparn_taisykles_rankr.pdf).
- 3.5. Informacijos išteklių paieška atliekama elektroninėmis priemonėmis (dokumentams, gautiems po 1993 m.) ir naudojantis kortelių katalogu. Visa informacija apie VU bibliotekos informacijos išteklių paiešką ir panaudą pateikiama „Naudojimosi biblioteka taisyklėse“ [http://www.mb.vu.lt/Dokumentai/naudojimosi\\_vub\\_taisykles.pdf](http://www.mb.vu.lt/Dokumentai/naudojimosi_vub_taisykles.pdf).
- 3.6. VU bibliotekos fondo prieinamumą didina dalyvavimas nacionaliniuose ir tarptautiniuose paveldo skaitmeninimo projektuose. Skaitmeninės bibliotekos kolekcijos pasiekiamos svetainėse: <http://atmintis.mb.vu.lt/>, <http://www.europeana.eu/>, <http://www.wdl.org/en/>, <http://www.epaveldas.lt/home>, <http://www.ldkistorija.lt/>, [www.worldlibrary.com](http://www.worldlibrary.com), <http://www.manuscriptorium.com/index.php?q=lt>, <http://www.theeuropeanlibrary.org/exhibition-reading-europe/>, <http://www.teismuknygos.mb.vu.lt>.
- 3.7. VU biblioteka dalyvauja šalies ir tarptautinio tarpbibliotekinio abonemento sistemoje, suteikdama galimybę kitų bibliotekų vartotojams naudotis VU bibliotekos fondu, o vartotojams užsakyti knygas ar straipsnių kopijas iš kitų šalies ar užsienio bibliotekų.

- 3.8. VU bibliotekos informacijos išteklių bibliografiniai aprašai yra įtraukiami į elektroninį katalogą. Bibliografiniai aprašai kuriami, remiantis “Anglo-American Cataloging Rules (AACR2)” ir universalia dešimtaine klasifikacija. Dalis bibliografinių įrašų yra perimami iš JAV Kongreso ir Lietuvos nacionalinės bibliotekų.
- 3.9. Visi sukurti įrašai randami VU bibliotekos elektroniniame kataloge: <https://lanka.vu.lt/F?RN=151341776>.

#### **4. VU bibliotekos fondo formavimo grupė.**

- 4.1. VU bibliotekoje veikia informacijos išteklių fondo formavimo (toliau IIFF) grupė, sukurta prie VU bibliotekos Tarybos. IIFF grupės veiklą apibrėžia VU bibliotekos Mokslo tarybos nutarimu patvirtinti nuostatai.
- 4.2. IIFF grupės tikslai:
- 4.2.1. Nustatyti VU bibliotekos fondo plėtros kryptis.
  - 4.2.2. Numatyti VU bibliotekos fondo plėtros veiksmų programą, prioritetus ir teikti pasiūlymus dėl jų įgyvendinimo.
  - 4.2.3. Planuoti finansinius ir kitus resursus racionaliai ir efektyviai VU bibliotekos fondo formavimo plėtrai.
  - 4.2.4. Teikti siūlymus dėl VU bibliotekos fondo pildymo naujais dokumentais ir dėl dokumentų nurašymo.
  - 4.2.5. Inicijuoti ir organizuoti VU bibliotekos fondo kokybės ir panaudos (aktualumo) tyrimus.
- 4.3. IIFF grupės sudėtis:
- pirmininkas – VU bibliotekos direktorius, atsakingas už informacinę veiklą;
  - vedėjas, atsakingas už VU bibliotekoje teikiamas informacijos paslaugas;
  - vedėjas, atsakingas už mokslinius tyrimų ir paveldo rinkinius;
  - vedėjas, atsakingas už VU bibliotekos fondo formavimą;
  - vyriausiasis bibliotekininkas, atsakingas už elektroninius informacijos išteklius;
  - vyriausiasis bibliotekininkas, koordinuojantis dalyko bibliotekininkų veiklas;
  - universiteto Studentų atstovybės atstovas;
  - universiteto Studijų direkcijos atstovas.

#### **5. VU bibliotekos fondo formavimas.**

VU bibliotekos fondas formuojamas remiantis toliau nurodytais principais, kriterijais ir būdais pagal nustatytus prioritetus.

##### **5.1. VU bibliotekos fondo formavimo principai.**

VU biblioteka informacijos išteklių fondą formuoja, remdamasi bendrais bibliotekų fondų formavimo principais:

- 5.1.1. Ideologinis neutralumas – VU bibliotekoje kaupiami ir saugomi įvairių ideologinių pakraipų dokumentai, neteikiant pirmenybės jokiai ideologijai.



- 5.1.2. Selektyvumas – iš viso publikuojamų dokumentų srauto, VU biblioteka selektyviai įsigyja dokumentus, atsižvelgiant, ar jie atitinka VU bibliotekos profilį ir įvertinant jų mokslinę, istorinę, meninę ir informacinę vertę. Tokie patys atrankos kriterijai taikomi nurašant dokumentus iš VU bibliotekos fondo.
- 5.1.3. Profiliavimas – VU bibliotekos fondas yra formuojamas kryptingai, atsižvelgiant į VU bibliotekos statusą, jos uždavinius ir vartotojų poreikius.
- 5.1.4. Koordinavimas – VU bibliotekos fondo formavimo procesai koordinuojami tiek su VU bendruomene, tiek su išorės partneriais.
- 5.1.5. Planingumas – planingam VU bibliotekos fondo formavimui VU bibliotekoje veikia IIFF grupė, rengianti strateginius ir metinius fondo formavimo planus.

## 5.2. VU bibliotekos informacijos išteklių atrankos fondo formavimui kriterijai.

VU bibliotekos informacijos išteklių fondas formuojamas, atrenkant dokumentus pagal tokius kriterijus:

### 5.2.1. Dokumento turinys. Turinio kokybės vertinimo parametrai:

- 5.2.1.1. Dokumento turinys turi atitikti VU bibliotekos veiklos pobūdį, tikslus ir uždavinius. Prioritetas teikiamas mokslinės informacijos ištekliams, atitinkantiems VU bibliotekos fondo formavimo politikoje apibrėžtas nuostatas ir plėtros kryptis.
- 5.2.1.2. Prioritetas teikiamas dokumentams, kurių autorių kompetencija akademinėje, kultūrinėje aplinkoje yra nekvėstionuojama.
- 5.2.1.3. Prioritetas teikiamas leidykloms, turinčioms ilgametę mokslinės produkcijos leidybos patirtį.
- 5.2.1.4. Prioritetas teikiamas dokumentams lietuvių ir anglų kalbomis. Leidiniai kitomis kalbomis įsigijami pagal akademinės bendruomenės poreikius.
- 5.2.1.5. Prioritetas teikiamas dokumentams, turintiems rodykles, priedus ir išleistiems kietais viršeliais.

### 5.2.2. Dokumento forma. VU biblioteka nekomplektuoja natų, techninių reglamentų, brėžinių, tifologinių dokumentų, smulkiosios spaudos, išskyrus ypatingai retos, vertingos arba gaunamos vienoje kolekcijoje su kitais dokumentais.

### 5.2.3. Paveldo kolekcijų formavimui išskirtinę reikšmę turi dokumento unikalumas ir jo atitikimas turimoms kolekcijoms, taip pat dokumento fizinė būklė ir kiti specifiniai kriterijai, taikomi vertinant paveldo dokumentus.

## 5.3. VU bibliotekos fondo formavimo būdai.

VU biblioteka informacijos išteklių fondą formuoja tokiais būdais:

- 5.3.1. **Pirkimas.** Tai – pagrindinis ir kryptingas informacijos išteklių įsigijimo būdas. Kiekvienais metais VU biblioteka gauna finansavimą informacijos išteklių įsigijimui iš LR biudžeto, ES ir kitų projektų. Už šias lėšas perkamos knygos ir audiovizualinė medžiaga, prenumeruojami periodiniai leidiniai, elektroniniai



ištekliai ir duomenų bazės visiems VU padaliniais. VU padaliniai perka leidinius iš savo specialiųjų studijų ir mokslo plėtros programų (lėšos skiriamos, vadovaujantis Senato komisijos nutarimu (protokolas Nr. SK-2005-17)), taip pat iš įvairių projektų.

Metinius informacijos išteklių fondo formavimo prioritetus ir finansinių lėšų panaudos planus IIFF grupė teikia tvirtinti VU bibliotekos Mokslo tarybai.

Įsigyjant naujas knygas VU bibliotekai, gali aktyviai dalyvauti visi VU bendruomenės nariai. VU bibliotekos tinklapyje pateikiama elektroninė naujų knygų užsakymo forma. Sprendimą įsigyti vartotojų užsakytus leidinius priima IIFF grupė kartu su dalyko bibliotekininkais.

Visi informacijos išteklių pirkimai yra vykdomi vadovaujantis LR Viešųjų pirkimų įstatymu.

5.3.2. **Privalomasis egzempliorius.** VU biblioteka pirmoji Lietuvoje pradėjo gauti privalomąjį egzempliorių. Jau XVIII a. pabaigoje visos spaustuvės LDK provincijoje buvo įpareigosios VU bibliotekai atiduoti vieną egzempliorių iš visų išleidžiamų spaudinių. Sovietmečiu VU biblioteka gaudavo privalomąjį egzempliorių iš centrinių Rusijos ir Lietuvos leidyklų. Atgavus nepriklausomybę, nuo 1996 m. lapkričio mėnesio VU biblioteka privalomąjį egzempliorių gauna iš Lietuvos leidėjų. VU biblioteka yra viena iš šešių Lietuvos Respublikos bibliotekų, gaunančių šalyje leistų leidinių privalomuosius egzempliorius. Tačiau VU biblioteka šiuo būdu negauna neregijų raštu leistų dokumentų, standartų, techninių reglamentų ir patentų, regioninių ir vietinių laikraščių bei žurnalų, smulkiųjų spaudinių – afišų, anketų, atmintinių, blankų, prospektų ir pan. Privalomuoju egzemplioriumi gaunami ir įtraukiami į fondą visi leidiniai, nepriklausomai nuo dalyko.

5.3.3. **Mainai.** VU biblioteka keičiasi VU mokslinė produkcija su kitomis Lietuvos ir užsienio bibliotekomis bei mokslo įstaigomis tiek, kiek tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos teisės aktams.

5.3.4. **Dovanos.** Tradicinis ir seniausias komplektavimo būdas yra dovanos. VU biblioteka priima dovanas, vadovaudamasi tokiais kriterijais:

5.3.4.1. Dovanos priimamos atsižvelgiant į VU bibliotekos informacijos išteklių formavimo principus, kryptis. Siekiant išvengti dubletiško ir neaktualių dokumentų kaupimo, turi būti pateiktas išankstinis dovanojamų dokumentų sąrašas.

5.3.4.2. Prioritetai teikiami dokumentams, kuriuos dovanoja asmenys, susiję su VU (žymūs VU mokslininkai, mecenatai).

5.3.4.3. Nėra priimami defektuoti ar kitaip sugadinti dokumentai, išskyrus ypatingos vertės dokumentus, jeigu yra galimybė juos restauruoti.

5.3.5. **Depozitų perdavimas.** „Lietuvos bibliotekų fondo nuostatai“ numato, jog Lietuvos aukštųjų mokyklų bibliotekos turi teisę perduoti dokumentus VU bibliotekai depozitiniam saugojimui. Depozitinio saugojimo objektai yra prieš 15 ir daugiau metų išleistos knygos, serialiniai leidiniai bei standartai, techniniai reglamentai, patentinė literatūra ir kiti dokumentai, pasibaigus jų galiojimo laikui ar išleidus juos pakeičiančius dokumentus. Dokumentus depozitiniam saugojimui VU bibliotekai gali perduoti Lietuvos aukštųjų mokyklų bibliotekos ([http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc\\_l?p\\_id=289116](http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=289116)).

1965 metais VU biblioteka tapo Jungtinių Tautų depozitine biblioteka ir pradėjo gauti šios organizacijos leidinius depozito pagrindu. Po Lietuvos įstojimo į šią tarptautinę organizaciją depozito statusas pasikeitė ir tapo pilno depozito statusu. Dabartiniu metu VU biblioteka taip pat gauna leidinius pilno depozito pagrindu iš UNESCO, Tarptautinio valiutos fondo, Tarptautinės darbo organizacijos ir dalinio depozito – iš Pasaulinės sveikatos organizacijos, Tarptautinės atominės energijos agentūros ir kitų tarptautinių organizacijų.

#### 5.4. VU bibliotekos fondo formavimo prioritetai.

5.4.1. VU bibliotekos informacijos išteklių fondo formavimo prioritetus, atsižvelgiant į nustatytus ir siekiamus fondą sudarančių rinkinių sudėtinių dalių lygius, VU studijų, mokslinių tyrimų kryptis ir programų pokyčius, vartotojų informacinių poreikių ir lūkesčių kaitą, finansines galimybes kasmet VU bibliotekos IIFF grupės teikimu tvirtina VU bibliotekos Mokslo taryba.

5.4.2. Pagrindiniai indikatoriai, pagal kuriuos nustatoma prioritetų eilė, yra tokie:

- VU studijų programos ir mokslinių tyrimų kryptys;
- rinkinio esamas ir siekiamas lygis (rinkinio sudėtinių dalių pagal dalykines sritis lygmuo nustatytas IIFF politikoje);
- priklausomybė VU: informacijos ištekliai, susiję su VU istorijos, mokslo raidos refleksija ar tyrimais;
- priklausomybė regionui: lituanistika (ištekliai, susiję su mokslo tyrimais, kurių objektas yra Lietuvos valstybės, visuomenės, kultūros, lietuvių kalbos raida ir dabartis);
- kalbos – europinės. Prioritetas – lietuvių kalba. Užsienyje leisti akademiniai leidiniai perkami daugiausiai anglų kalba. Leidiniai kitomis kalbomis yra perkami, jei jie aktualūs studijoms / tyrimams / kultūriniam lavinimui, reikšmingai papildo jau esančius rinkinius;
- dokumento tipas ir forma. Prioritetas teikiamas elektroniniams leidiniams arba popieriniams leidiniams kietais viršeliais;
- rekomendacijos. Prioritetas teikiamas leidiniams, kurių poreikis yra aiškiai artikuliuotas ir pagrįstas. VU bendruomenės nariai gali užpildyti elektroninę „Pasiūlyk knygą“ formą <http://www.mb.vu.lt/pasiulyk-knyga/>, rekomenduodami VU bibliotekai įsigyti vieną ar kitą dokumentą. Sprendimą įsigyti vartotojų

užsakytus leidinius priima IIFF grupė kartu su dalyko bibliotekininkais, atsižvelgiant į tam tikrus kriterijus: leidinio nėra VU bibliotekoje, jo negalima atsisiųsti per tarpbibliotekinį abonementą, leidinys nėra labai siauros specializacijos, leidinys būtinas studijų programoms įgyvendinti ar mokslo darbams rengti ir pan.

## **6. VU bibliotekos fondo formavimas rinkinių pagrindu.**

VU bibliotekos fondo struktūra grįsta rinkiniais, formuojamais remiantis toliau nurodytais požymiais, dokumentų tipu, forma ar turiniu.

VU bibliotekos elektroninio katalogo įrašai, kortelių katalogo kortelės nekvalifikuojami kaip atskiri dokumentai.

Šiame dokumente aprašomas VU bibliotekos fondas yra formuojamas pagal atskirus rinkinius, atsižvelgiant į tam tikrus požymius:

- dokumentų tipą, formą, leidimo laikotarpį – mokslo ir kultūros paveldo rinkiniai, archyvinio saugojimo ir depozitų rinkiniai;
- pagal dalyką – studijų ir mokslo informacijos išteklių rinkiniai.

Studijų ir mokslo informacijos išteklių rinkiniai yra ne tik aprašomi, bet ir įvertinamas jų gylis, taikant *Conspectus* metodo indikatorius. Vertinimo rezultatai pateikiami priede Nr.1.

### **6.1. Mokslo ir kultūros paveldo rinkiniai.**

#### **6.1.1. Rankraščių rinkinys.**

Rankraščių rinkinys formuojamas iš rankraštinių dokumentų, įsigyjamų įvairiais būdais (dovanos, perduodami archyvai ir pan.). Šiuo metu (2013 m.), sukaupta apie 280 tūkst. įvairių rūšių XIII–XXI a. dokumentų lietuvių, lotynų, lenkų, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės (toliau LDK) rusėnų, rusų, vokiečių, anglų, hebrajų ir kitomis kalbomis. Rankraščių rinkinys skirstomas į archyvinius fondus:

1. Vilniaus universiteto.
2. Vytauto Didžiojo universiteto Kaune.
3. Redakcijų, draugijų ir įstaigų.
4. Bažnytinių institucijų.
5. Dvarų.
6. Rankraščių skyriaus sudaryti rinkiniai.
7. Asmenų fondai.

Didelė dalis medžiagos susijusi su VU ir jo istorija: įvairių universiteto laikotarpių, senojo universiteto profesorių ir šių dienų mokslininkų asmenų archyvai, disertacijų, diplominių darbų rinkiniai, etnografinių, tautosakinių ir kraštotyrinių ekspedicijų medžiaga, draugijų archyvai. Čia saugoma ir dalis Vytauto Didžiojo universiteto bibliotekos dokumentų, perduotų 1952–1953 m. Nemažą dokumentų dalį sudaro LDK teismų aktai, jos teritorijoje

veikusių konfesijų, vienuolynų ir bažnyčių administravimo, pastoracinės ir edukacinės veiklos bei turto dokumentai, didikų ir bajorų giminių archyvų fragmentai, miestų administracijos įstaigų, cechų, kitos ūkinės veiklos dokumentai, Rusijos Šiaurės Vakarų krašto gubernijų administracijos, švietimo įstaigų archyvai, redakcijų, draugijų, bažnytinių institucijų fondai ir specialieji rinkiniai (pergamentai, fotografijos, gaidos, architektūriniai brėžiniai, planai ir piešiniai, žemės planai, autografa, *Atgimimo spauda* (1988–1993 m. laikraštėlių kolekcija).

#### 6.1.2. Retų ir senų spaudinių rinkinys.

Retų ir senų spaudinių rinkinys – didžiausia senųjų leidinių saugykla Lietuvoje.

Retų ir senų spaudinių rinkinys yra skirstomas į mažesnes dalis pagal dokumentų leidimo laikotarpį, priklausomybę, kalbą, tipą ir / ar formą:

1. Inkunabulai – iki 1500 metų išspausdintos knygos, spaudos pirmagimiai (315 vienetų).
2. Senosios (XVI–XIX a.) knygos:
  - *XVI a. knygos* – 1501–1600 metais išleisti leidiniai (5337 vienetai). Fondas sudarytas iš įvairioms valstybinėms ir religinėms institucijoms bei privatiems asmenims priklausiusių knygų. Paleotipai – 1501–1550 metų leidiniai – aprašyti spausdintame kataloge „Vilniaus universiteto bibliotekos paleotipai“ (parengė N. Feigelmanas ir I. Daugirdaitė, P. Račius; Vilnius, 2003);
  - *XVII a. knygos* – 1601–1700 metais išleisti leidiniai (apie 18 000 vienetų). Fonde sukaupta daug mokslui ir kultūrai reikšmingų veikalų;
  - *XVIII a. knygos* – 1701–1800 metais išleisti leidiniai (apie 55 000 vienetų) sudaro didžiausią skyriaus fondą. Jame knygos iš įvairių Lietuvos ir Europos dvarų, vienuolynų, garsių to meto bibliofilų bibliotekų;
  - *Aldai* – XV–XVI a. Venecijos spaustuvininko Aldo Manucijaus ir jo palikuonių spausdintos knygos, tapusios spaudos meno pavyzdžiais (42 vienetai). Yra P. Račiaus parengtas spausdintas katalogas „Vilniaus universiteto bibliotekos aldai“ (Vilnius, 2008);
  - *Elzeyvrai* – XVI a. pab.–XVIII a. pr. olandų leidėjų Elzeyvryų leistos knygos, išsiskiriančios gera poligrafinė išvaizda ir moksliniu parengimu (418 vienetų). Yra P. Račiaus parengtas spausdintas katalogas „Vilniaus universiteto bibliotekos elzeyvrai“ (Vilnius, 1994);
  - *Plantenai* – XVI a. Antverpeno spaustuvininko Christophe'o Plantino ir jo palikuonių spausdintos puikios poligrafinės kokybės knygos (apie 340 vienetų);
  - *Senosios latvių knygos* – XVII–XX a. knygos latvių kalba (105 vienetai);
  - *Senosios estų knygos* – XVII–XIX a. knygos estų kalba (12 vienetų);
  - *Senosios rusiškos knygos* – kirilica – XVI–XIX a. knygos, išspausdintos senąja slavų abėcėle – kirilica (392 vienetai);
  - *XVIII a. rusiškos knygos* – graždanka – 1708–1800 metais caro Petro I – įvestu naujuoju šriftu – graždanka – išspausdintos knygos (872 vienetai);

- *Bibliotheca Academiae Vilnensis* – senojo Vilniaus universiteto XVI–XIX a. knygos (apie 18 000 vienetų), kurių dauguma, universitetą uždarius 1832 metais, buvo išvežta į Rusiją ir tik XX a. iš ten sugrąžintos. Jos saugomos pagal senuosius istorinius šifrus.
3. Senosios lietuviškos knygos apima leidinius lietuvių kalba nuo 1547 iki 1917 metų. Tai didžiausias ir išsamiausias senųjų lietuviškų leidinių rinkinys pasaulyje. Jame saugomas vienas iš dviejų žinomų pirmosios lietuviškos knygos – M. Mažvydo „Katekizmo“ – egzempliorių, tokie unikumai kaip pirmoji Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje išspausdinta knyga lietuvių kalba – M. Daukšos „Katekizmas“ (Vilnius, 1595), B. Vileto „Enchiridionas ir Evangelias bei epistolas“ (Karaliaučius, 1579) ir kiti. Išleistas spausdintas katalogas „Senoji lietuviška knyga Vilniaus universitete“ (sudarė N. Feigelmanas. Vilnius, 1959).
  4. Senieji atlasai ir žemėlapiai – XV–XX a. žemėlapiai (apie 10 000 vienetų) ir atlasai (iki 1900 metų – apie 700 vienetų). Rinkinio pagrindą sudaro Vilniaus universiteto profesoriaus J. Lelewelio (1786–1861) asmeninė kartografijos kolekcija. Atlasai aprašyti spausdintame M. Dzikowskio kataloge "Katalog atlasów Biblioteki Uniwersyteckiej w Wilnie..." (Vilnius, 1935–1940). Atskiru rinkiniu saugomi Vaclovo Dargužo (Andreas Hoferio) (125 vienetai) ir Vinco Mincevičiaus (331 vienetas) VU bibliotekai padovanoti žemėlapių rinkiniai.
  5. Visuomeninės bibliotekos. Medicinos draugijos biblioteka – XVI–XX a. su medicina susijusios knygos, kurios priklausė 1805–1914 ir 1920–1939 metais Vilniuje veikusios draugijos bibliotekai (apie 21 000 vienetų).  
Vilniaus-Versalio biblioteka – 1830–1831 metų sukilimo dalyvių – lenkų emigrantų – Versalyje sukauptas dokumentų rinkinys. Didžioji jų dalis – Lenkijos istorijos knygos bei sukilimo medžiaga įvairiomis kalbomis (apie 1 070 vienetų).
  6. Asmenų rinkiniai. Joachimo Lelewelio knygų kolekcija – VU profesoriaus J. Lelewelio (1786–1861) asmeninė biblioteka, testamentu paskirta VU bibliotekai (4 800 vienetų). Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos knygų kolekcija – lietuvių raštijos atstovo, mokslininko pranciškono J. A. Pabrėžos (1771–1849) biblioteka (90 vienetų). Petro Jakšto knygų kolekcija – bibliofilo, kraštotyrininko, Mažosios Lietuvos kultūros veikėjo P. Jakšto (1896–1988) dovanota asmeninės bibliotekos dalis (150 vienetų).
  7. Bibliofiliniai ir kiti leidiniai:
    - minimalijos – XIX–XXI a. knygelės, kurių aukštis yra iki 100 mm (358 vienetai);
    - cimelijos – XIX–XXI a. ypatingos muziejinės vertės knygos, išsiskiriančios savo spausdinimo būdu, iliustracijomis, forma ar apipavidalinimu (94 vienetai);
    - orientalistika – XIX–XX a. spaudiniai Azijos tautų kalbomis (apie 50 vienetų);
    - rubricėlės – XVIII a. liturginiai-informaciniai kalendoriai dvasininkams (90 vienetų);
    - atsišaukimai – XIX–XX a. vieno ar dviejų lapų spaudiniai, susiję su politiniais, ekonominiais ir kultūriniais šio laikotarpio įvykiais (apie 1415 vienetų).

### 6.1.3. Grafikos darbų rinkinys.

Grafikos darbai VU bibliotekoje renkami ir saugomi nuo XIX a. pradžios, kai 1805 m. VU buvo atidaryta Raižybos katedra ir įkurtas Grafikos kabinetas. Svarbią rinkinio dalį (apie 12 tūkst. atspaudų) sudaro senoji grafika, apimanti XVI–XIX a. Tai lietuvių, rusų, lenkų ir kitų Europos šalių kūriniai. Grafikos darbų rinkinyje saugoma per 91 tūkstantį kūrinių. Jie suskirstyti į šias dalis:

1. *Senoji grafika*, apimanti XVI–XIX a. Tai lietuvių, rusų, lenkų ir kitų Europos šalių dailininkų kūriniai. Dalis senosios grafikos leista albumais: *Album de Vilna. 1845–1875*; *Album widokow historycznych Polski. 1873–1883*; *Icones familiae ducalis Radviliana. 1875*; *Muzeum Archeologiczne w Wilnie. 1858–1860*; *Vestigia delle Terme di Tito e loro interne pitture. 1776*.
2. *Šiuolaikinė lietuvių grafika*. Pradėta rinkti nuo 1969 m. Didžioji rinkinio dalis yra šiuolaikinių lietuvių dailininkų grafikos atspaudai, knygų iliustracijos, piešiniai, eskizai, plakatai.
3. Užsienio dailininkų kūriniai.
4. Autorinės knygos.

### 6.1.4. XIX–XX a. I pusės spaudinių rinkinys.

XIX a.–XX a. I pusės spaudinių rinkinį sudaro knygos ir periodiniai leidiniai lietuvių bei užsienio kalbomis. Vertingiausios dalys yra:

1. *Imperatoria Universitas Vilnensis* — Vilniaus Imperatoriškojo Universiteto (1803–1832) knygos ir periodika užsienio kalbomis.
2. *Vilniaus viešoji biblioteka (1865–1919)* — knygos ir periodika užsienio kalbomis.
3. Vilniaus Stepono Batoro universitetas (1919–1939) — knygos ir periodika užsienio kalbomis.
4. Litanistiniai leidiniai, išleisti 1919–1945 m.

### 6.2. XX a. II pusės–XXI a. spaudinių rinkinys

Rinkinį sudaro spaudiniai nuo XX a. antrosios pusės (nuo 1946 m.), saugomi saugyklose: knygos, žurnalai, laikraščiai, smulkioji spauda ir pan. lietuvių ir kitomis kalbomis, gauti dovanų, privalomojo egzemplioriaus būdu arba kaip depozitai. Tai įvairių dalykų sričių leidiniai. Rinkinio plėtra yra netolygi, *Conspectus* metodo indikatoriais gyliis ir išsamumas nevertinamas. Paskutinis dokumento egzempliorius nenurašomas.

Vertingiausios rinkinio dalys yra įžymių asmenų arba svarbių valstybės institucijų dovanos VU bibliotekai (Prezidentinė kolekcija, VVU 400 metų sukakčiai skirta kolekcija, VU rektorių asmeninės bibliotekos ir t. t.).



Depozitų rinkinį sudaro dokumentai, kuriuos depozitiniam saugojimui VU bibliotekai gali perduoti Lietuvos aukštųjų mokyklų bibliotekos LR teisės aktų pagrindu ([http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc\\_l?p\\_id=289116](http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=289116)).

VU biblioteka gauna leidinius pilno depozito pagrindu iš UNESCO, Tarptautinio valiutos fondo, Tarptautinės darbo organizacijos ir dalinio depozito – iš Pasaulinės sveikatos organizacijos, Tarptautinės atominės energijos agentūros ir kitų tarptautinių organizacijų.

### 6.3. Studijų ir mokslo informacijos išteklių rinkiniai

Rinkinį sudaro tradiciniai ir elektroniniai informacijos ištekliai, vartotojams pasiekiami įvairiais būdais. Rinkiniai yra skaidomi į mažesnes dalis pagal priskyrimą tam tikroms mokslo šakoms, dalykinėms sritims. Aktualiausi leidiniai yra kaupiami atvirose specializuotų (pagal mokslo šakas) skaityklų fonduose, mažiau aktualūs saugomi saugyklose. Elektroniniai ištekliai (duomenų bazės, elektroninės knygos) yra prieinami per VU kompiuterinį tinklą.

Detalesnė informacija apie atskiras rinkinių dalis, lygių vertinimą naudojant *Conspectus* metodo indikatorius, pateikiama 1 priede.

## 7. VU bibliotekos fondo saugojimas ir nurašymas. Principai

Valstybinės reikšmės statusas įpareigoja VU biblioteką nuolatos saugoti visus dokumentus, istoriškai įvairiais būdais patekusius į VU bibliotekos saugyklas. Tačiau VU biblioteka yra atsakinga už itin kokybiško fondo sukūrimą, saugojimą ir plėtrą, todėl vykdo reguliarių fondo peržiūrėjimą ir neaktualių / praradusių vertę / susidėvėjusių dokumentų nurašymą teisės aktų numatyta tvarka. Dokumentų atrankos nurašymui taisyklės / nuostatos:

- dokumentai, išleisti iki 1945 m., gali būti nurašomi tik sugadinti ar prarasti ypatingomis aplinkybėmis (pvz.: dėl gaisro, potvynio, vagystės);
- dokumentai, praradę aktualumą (atrenka dalyko bibliotekininkai, analizuodami vartotojų užklausas bei studijų programų pokyčius), susidėvėję, vartotojų sugadinti ar negrąžinti, perduoti mainais kitoms bibliotekoms ar institucijoms, yra nurašomi teisės aktų numatyta tvarka;
- vienintelis VU bibliotekoje esantis dokumento egzempliorius iš padalinių / fakultetų / centrų bibliotekų gali būti perduodamas saugoti į VU bibliotekos Spaudinių saugojimo skyrių, bet ne nurašomas.

Detali informacija apie kiekvienoje kolekcijoje saugomų dokumentų kiekius, terminus ir pan. pateikiama 2 priede.

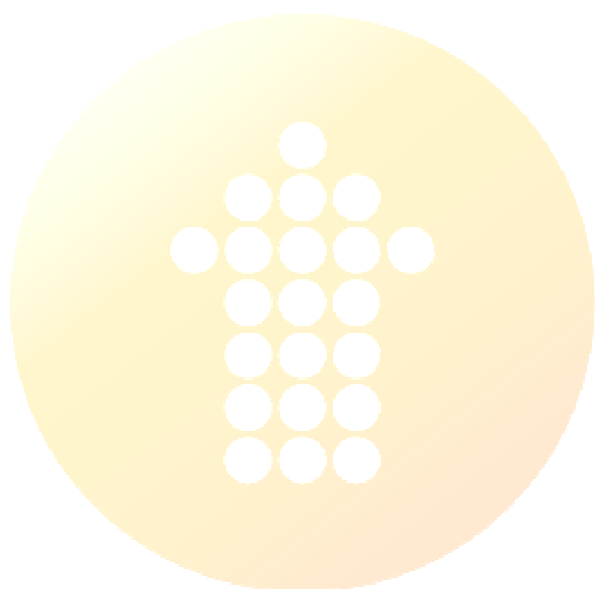
## 8. VU bibliotekos fondo restauravimas ir skaitmeninimas

VU biblioteka yra įpareigota saugoti, konservuoti ir restauruoti (iškilus būtinybei) savo dokumentų fondą. Vienas iš ilgalaikių kultūros paveldo objektų išsaugojimo ir sklaidos būdų yra skaitmeninimas. VU bibliotekos skaitmeninimo strategija yra parengta, atsižvelgiant į nacionalinės skaitmeninimo programos nuostatas ir VU bibliotekos nustatytus prioritetus.



VU bibliotekos skaitmeninimo veiklas reglamentuoja „Vilniaus universiteto bibliotekos skaitmeninimo gairės“, patvirtintos 2010 kovo 23 d. VU bibliotekos generalinės direktorės įsakymu nr. 2 ([http://www.mb.vu.lt/files/Dokumentai/vub\\_skaitmeninimo\\_gaires.pdf](http://www.mb.vu.lt/files/Dokumentai/vub_skaitmeninimo_gaires.pdf)).

Dokumentų konservavimo ir restauravimo veiklos vykdomos, atsižvelgiant į VU bibliotekos strateginius bei metinius veiklos planus ir skaitmeninimo prioritetus.



Vilniaus  
universiteto  
biblioteka

## **1 Priedas. VU bibliotekos studijų ir mokslo informacijos išteklių rinkinių sudėtinių dalių formavimo pagal dalykines sritis lygmenys**

Viena išteklių analizės, lyginimu paremto vertinimo, pagrįsto išteklių planavimo ir valdymo priemonių yra JAV Mokslinių bibliotekų asociacijos (angl. *The Research Libraries Group*) informacijos išteklių komplektavimo lygių sistema, žinoma kaip *RLG Conspectus*. Šiuo metu RLG komplektavimo lygiai plačiai taikomi rengiant bibliotekų informacijos išteklių kūrimo politikos dokumentus.

*Conspectus* metodas išteklių analizei ir vertinimui pasirinktas dėl kelių priežasčių:

- poreikis formuoti universiteto bendruomenės poreikius atitinkančią informacijos išteklių fondų formavimo strategiją / politiką;
- bibliotekų informacijos išteklių kokybės vertinimo spragos, kai visų pirma orientuojamasi į kiekybinius rodiklius;
- turimų išteklių apimties, gylio (angl. *depth indicator*) ir išsamumo tyrimų trūkumas / nebuvimas;
- turtingi ir unikalūs paveldo rinkiniai.

Formavimo lygmenys.

Nustatant studijų ir mokslo informacijos išteklių rinkinių formavimo lygmenis dalyvavo VU bibliotekoje suburta darbo grupė. Lentelėje pateikiami dydžiai, nustatyti išanalizavus ir įvertinus tokius su rinkinių formavimu susijusius aspektus:

1. Vartotojų grupių analizė – įvertinus akademinės bendruomenės dydį, išanalizuota, ar pakanka studijų mokomosios medžiagos.
2. Studijų programos, jų analizė, privalomųjų ir laisvai pasirenkamų dalykų analizė.
3. Sanduose pateikiami privalomos ir rekomenduojamos literatūros sąrašai.
4. VU vykdomų mokslinių tyrimų kryptys.
5. VU mokslininkų publikacijos, jose pateikiamų literatūros sąrašų analizė.
6. Leidinių įrašai pagal dalyko sritis VU bibliotekos elektroniniame kataloge, jų vertinimas.
7. Duomenų bazės, el. išteklių turinio analizė pagal dalyko sritis.

### **0 – nekomplektuojama.**

Su dalyku susijusių VU studijų ar vykdomų mokslinių tyrimų nėra, todėl numatoma neturėti šios dalyko srities leidinių.

### **1 – minimalus informacijos lygmuo.**

Šios dalyko srities leidiniai suteikia minimalią informaciją apie tam tikrą dalyką. Tokios informacijos pakanka susipažinimui su dalyku. Tiesiogiai su šiuo dalyku susijusių studijų ar mokslinių tyrimų VU nėra. Rinkinyje yra bendrosios enciklopedijos, žinynai. Egzempliorių kiekis minimalus. Periodiniai leidiniai nekomplektuojami; nekaupiami ir nesaugomi el. leidinių archyvai.

1a – netolygiai suformuotas rinkinys;

1b – tikslingai formuojamas rinkinys, kurį sudaro minimalus dalyko svarbiausių, naujų dokumentų skaičius.

## **2 – bazinis informacijos lygmuo.**

Toki fondą sudaro nauji bendro pobūdžio dokumentai, kurių tikslas – apibūdinti dalykinę sritį ir informuoti apie kitur prieinamos informacijos įvairovę. Rinkinyje yra žodynai, žinynai, specialiosios enciklopedijos, svarbiausios monografijos, įvadinė medžiaga į dalyko studijas, istorinės apžvalgos, svarbiausi periodiniai leidiniai, suteikiama prieiga prie kai kurių elektroninių išteklių. Bazinio lygmens informacijos išteklių rinkinio gylio, nei apimties nepakanka atitinkamo dalyko studijų programoms aprūpinti, bet pakanka pasirenkamiesiems bendrojo lavinimo dalykams studijuoti arba įgyti bazines žinias. Toks lygmuo nustatytas, nes VU tarp pasirenkamųjų ar bendrojo lavinimo studijų programų yra studijos, kur reikia bendrų žinių apie šią dalykinę sritį.

## **3 – studijų aprūpinimo lygmuo.**

Fondas apima išsamų svarbiausių bendrųjų monografijų ir žinynų rinkinį, rinktines specialias monografijas ir žinynus, platų pagrindinių bendrųjų periodinių leidinių ir specialiosios periodikos spektrą, ribotą kiekį atitinkamos medžiagos užsienio kalbomis. Išsamiai pristatomi populiarių autorių darbai (mažiau žinomų autorių darbai pristatomi pasirinktinai), teikiama prieiga prie atitinkamų elektroninių išteklių. Siekiant užtikrinti būtinos ir svarbios informacijos išsaugojimą, įskaitant klasikinius retrospektyvius leidinius, būtina fondą sistemingai peržiūrėti, įtraukti naujausią informaciją.

3a – bazinis studijų informacijos ištekliais aprūpinimo lygmuo, kuris suteikia žinių apie dalyko pagrindus arba tas žinias palaiko. Didžiąją rinkinio dalį sudaro vadovėliai ir mokomosios medžiagos. Vartotojai – bakalauro studijų programų pirmųjų kursų studentai. Šis lygmuo nustatomas, jei VU yra bakalauro studijų programa, tiesiogiai susijusi su šiuo dalyku. Programų sanduose nurodomi šio dalyko vadovėliai.

3b – tarpinis studijų aprūpinimo lygmuo, kai aprūpinama informacijos ištekliais, kurie suteikia žinių apie specifinius dalyko aspektus ar sritis, arba tas žinias palaiko. Didžiąją rinkinio dalį sudaro mokslinės monografijos, gerai žinomų autorių kūriniai originalo kalbomis. Užtikrinama prieiga prie aiškiai apibrėžto plataus specialių elektroninių išteklių spektro. Šis lygmuo nustatomas, jei VU yra bakalauro studijų programa, su dalyku susijusi tiesiogiai. Programų sanduose nurodomos šio dalyko monografijos, leidiniai užsienio kalbomis. Vartotojai – bakalauro studijų programų aukštesniųjų kursų studentai.

3c – pažengusių studijų aprūpinimo lygmuo, kai aprūpinama informacijos ištekliais, kurie suteikia žinių apie specifinius dalyko aspektus ar sritis. Pateikiamas beveik išsamus svarbiausių dalyko darbų kiekis, platus specialių darbų spektras. Šis lygmuo nustatomas, jei VU yra magistro studijų programa, tiesiogiai susijusi su šiuo dalyku. Vartotojai – magistro studijų programų studentai.

## **4 – mokslo ir tyrimų aprūpinimo lygmuo.**

Šio lygmens fondą sudaro svarbiausi informacijos ištekliai, būtini rengiant disertacijas ir vykdant mokslinius tyrimus. Dalykinės srities rinkinys formuojamas atsižvelgiant į VU vykdomus mokslinius tyrimus, akademinės bendruomenės mokslinių interesų sritis. Juo siekiama aprūpinti vartotojus visais svarbiausiais informaciniais leidiniais, specialiomis monografijomis, kaupti išsamų mokslinių žurnalų rinkinį, formuoti kuo pilnesnį atitinkamos medžiagos užsienio kalbomis rinkinį. Teikiama prieiga prie dalykinės srities viso teksto elektroninių išteklių. Saugomi senesnių metų dokumentai, elektroniniai archyvai, vykdomas retrospektyvus komplektavimas. Ši medžiaga gali būti naudojama istoriniams tyrinėjimams. Šis lygmuo nustatomas, jei VU patvirtintos mokslinių tyrimų kryptys yra susijusios su šiuo dalyku.

#### **5 – išsamaus komplektavimo lygmuo.**

Lygmuo, kai tam tikros dalykinės srities išteklių rinkinys komplektuojamas išsamiai, kiek įmanoma visomis šiai sričiai aktualiomis kalbomis. Šį fondą sudaro išsamus publikuotos medžiagos rinkinys, kuo pilnesnis rankraščių rinkinys, maksimaliai pilnas visų likusių laikmenų rinkinys, teikiama prieiga prie įvairių elektroninių išteklių. Saugomi ir sistemingai kaupiami senesnių metų dokumentai, kurių medžiaga gali būti naudojama istoriniams tyrinėjimams. Išsamaus komplektavimo lygis nustatomas, jei rinkinys tenkina ne tik VU mokslinių tyrimų, bet ir nacionalinio bei tarptautinio lygio informacijos poreikius.

Pastaba. Dalykinių sričių, kurių nėra lentelėje, leidiniai nekomplektuojami.

1 lentelė. VU bibliotekos studijų ir mokslo informacijos išteklių rinkinių sudėtinių dalių pagal dalykinės sritis lygmenys

Nr.	UDK kodas	Dalykinė sritis	Esamas lygis	Siekiamas lygis
1.	001	Mokslas. Mokslotyra.	1a	1b
2.	002	Spauda. Knygos istorija. Knygotyra	3b	4
3.	003	Semiotika	3b	4
4.	004	Kompiuterija ir kompiuterinė technologija	3c	3c
5.	004.2	Kompiuterio įranga	3b	3c
6.	004.4	Programavimas	3c	4
7.	004.451	Operacinės sistemos	3b	3c
8.	004.5	Žmogaus-kompiuterio sąveika	3c	3c
9.	004.6	Duomenys	3c	4
10.	004.7	Tinklai. Ryšiai. Internetas	3c	3c
11.	004.8	Dirbtinis intelektas	3c	3c
12.	004.9	Kompiuterinė grafika	3c	3c
13.	005	Organizavimo dalykai. Metodologija	1a	1b
14.	006	Standartizavimas ir standartas	1b	1b

15.	007	Bendroji informacijos teorija. Kibernetika	4	4
16.	008	Civilizacija. Kultūra. Lietuvos kultūra	4	4
17.	01-09	Bibliotekininkystė. Muziejai. Žurnalistika	4	4
18.	101-14	Filosofija. Metafizika. Dvasios filosofija. Filosofijos sistemos ir koncepcijos.	3c	4
19.	159.9.01	Psichologijos metodai	3b	4
20.	159.9.07	Eksperimentinė psichologija	3b	4
21.	159.92	Žmogaus psichikos formavimas. Asmenybė	4	4
22.	159.94	Efektorinės funkcijos. Emocijos	3a	4
23.	159.96	Ypatingos psichikos būsenos ir procesai	3a	4
24.	159.97	Psichikos sutrikimai	3a	4
25.	16	Logika	3a	4
26.	17	Etika	3a	4
27.	18	Estetika	3a	4
28.	2	Religija. Teologija	3a	3a
29.	27	Krikščionybės istorija. Krikščionybė Lietuvoje	3c	4
30.	29	Nekrikščioniškosios religijos	2	2
31.	311	Statistikos teorija. Statistikos metodai	3c	3c
32.	314	Demografija. Gyventojų tyrimai	3a	3a
33.	316.1	Sociologijos objektas	3a	4
34.	316.2	Sociologijos kryptys	3b	4
35.	316.3	Visuomenė. Socialinė struktūra	3a	4
36.	316.4	Socialiniai procesai	3c	4
37.	316.6	Socialinė psichologija	3c	4
38.	316.7	Kultūros sociologija	3b	4
39.	321	Politinės veiklos formos	3c	4
40.	323	Vidaus politika. Nacionalinės mažumos	3c	4
41.	324	Rinkimai	3a	3c
42.	326	Vergija	1a	1b
43.	327	Tarptautiniai ryšiai	4	4
44.	327.2	Imperializmas	3a	3b
45.	327.3	Tarptautiniai sąjūdžiai	3a	4
46.	327.5	Tarptautiniai blokai	3a	4
47.	327.7	Tarptautinių organizacijų veikla	3a	3c
48.	327.8	Politinė įtaka	3a	3b
49.	328	Parlamentai	3b	3c
50.	329	Politinės partijos	3b	3c
51.	339	Tarptautiniai ekonominiai santykiai.	3c	4

		Pasaulio ekonomika		
52.	330	Teorinė ekonomika	3c	4
53.	330.43	Ekonometrija	3c	3c
54.	330.8	Ekonomikos istorija	2	2
55.	331	Darbo ekonomika	2	3c
56.	334.7	Verslas	4	4
57.	336	Finansai. Bankai. Pinigai	3b	3c
58.	338	Ekonominė politika	3c	4
59.	339.13	Rinkodara	4	4
60.	339.5	Tarptautinė ekonomika	3c	4
61.	340	Teisė. Teisės mokslai	3b	4
62.	340.1	Teisės teorija	2	3c
63.	340.12	Teisės filosofija	3a	3a
64.	340.5	Lyginamoji teisė	1b	1b
65.	340.6	Teismo medicina	1b	1b
66.	34 (091)	Teisės istorija	2	3c
67.	341	Tarptautinė teisė	3c	4
68.	342	Konstitucinė teisė	3c	4
69.	343	Baudžiamoji teisė	3c	4
70.	343.4	Nusikaltimai žmogaus ir piliečių teisėms	3a	3a
71.	343.8	Bausmės atlikimas. Nusikaltimų prevencija	3b	3b
72.	343.9	Kriminologija	3c	3c
73.	347	Civilinė teisė	3c	4
74.	349	Specialiosios teisės sritys (darbo, žemės, aplinkos apsaugos teisė)	2	3c
75.	35	Valstybės administracinis valdymas. Karo mokslai	3c	4
76.	364	Socialinis aprūpinimas ir pagalba	3c	4
77.	364.4	Socialinė apsauga. Socialinis švietimas	3b	4
78.	37	Švietimas. Ugdymas. Mokymas	3b	4
79.	37.01	Švietimo, ugdymo teorija ir metodologija	3c	4
80.	37.02	Didaktika ir metodika	3a	4
81.	37.03	Asmenybės formavimas ir tobulinimas	3b	4
82.	37.07	Švietimo įstaigų administravimas	3b	4
83.	371.3	Mokymo metodai ir būdai	3b	4
84.	371.4	Ugdymo sistemos	3b	4
85.	376	Specialiųjų poreikių asmenų švietimas ir ugdymas	3b	4

86.	389	Metrologija	1b	1b
87.	39	Etnografija. Papročiai. Tautosaka	3c	3c
88.	396	Feminizmas	3a	3a
89.	502	Gamtos apsauga	3b	3c
90.	504	Ekologija	3c	4
91.	51	Matematika	4	4
92.	511	Matematinė logika. Skaičių teorija	3c	4
93.	512	Algebra	3c	3c
94.	514.515	Geometrija. Topologija	3c	3c
95.	517	Aukštoji matematika	3c	4
96.	517.5	Funkcijų teorija	3c	3c
97.	517.9	Diferencialinės lygtys	3c	4
98.	518	Skaičiavimo metodai	3c	3c
99.	519	Kombinatorinė analizė. Grafų teorija. Tikimybių teorija	4	4
100.	52	Astronomija. Astrofizika	3a	3b
101.	521	Teorinė astronomija	3a	3a
102.	524	Žvaigždžių sistemos	3a	3a
103.	528	Geodezija. Kartografija	4	4
104.	530.1	Pagrindinės fizikos teorijos	3c	4
105.	531	Bendroji mechanika	3a	3b
106.	532	Skystųjų kūnų mechanika	1a	1b
107.	533	Dujinių kūnų mechanika	1a	1b
108.	534	Akustika	2	3a
109.	535	Optika	3c	4
110.	536	Šiluma. Termodinamika	2	3a
111.	537	Elektra. Magnetizmas	3c	4
112.	538	Kondensuoto būvio fizika	2	3a
113.	539	Fizikinė medžiagos prigimtis. Materijos sandara	3c	4
114.	541	Teorinė chemija	3a	3a
115.	543	Analizinė chemija	3c	3c
116.	544	Fizikinė chemija	3b	3c
117.	546	Neorganinė chemija	3b	3c
118.	547	Organinė chemija	3c	3c
119.	548	Kristalografija	2	2
120.	549	Aprašomoji minerologija. Specialioji mineralotyra	3c	3c
121.	550.4	Geochemija	3a	3c



122.	550.8	Taikomoji geologija ir biofizika	3a	3c
123.	551.2	Geodinamika	3a	3c
124.	551.4	Geomorfologija	3c	3c
125.	551.46	Okeanologija	3b	3b
126.	551.5	Meteorologija. Klimatologija	3c	4
127.	551.7	Istorinė geologija	2	2
128.	552	Petrografija	2	2
129.	553	Ekonominė geologija. Naudingųjų iškasenų telkiniai	1a	1b
130.	556	Hidrosfera. Bendroji hidrologija	3c	4
131.	56	Paleontologija	3c	4
132.	572	Antropologija	3a	3a
133.	573	Bendroji ir teorinė biologija	1a	2
134.	574	Bendroji ekologija	4	4
135.	575	Bendroji genetika	4	4
136.	576	Ląstelės	3c	4
137.	577	Biochemija. Biofizika	3c	4
138.	578	Virusologija	2	2
139.	579	Mikrobiologija	3b	3c
140.	58	Botanika	3b	4
141.	59	Zoologija	3a	4
142.	61	Medicinos istorija	1a	2
143.	611	Anatomija	4	4
144.	611.018	Histologija	3c	4
145.	612	Fiziologija	3c	4
146.	613	Visuomenės sveikata	4	4
147.	613.98	Gerontologija	2	3a
148.	614.2	Medicinos etika	2	3b
149.	614.4	Infekcinės ligos	3a	4
150.	614.88	Pirmoji pagalba	1a	3b
151.	615	Farmakologija	3a	4
152.	615.8	Kineziterapija. Ergoterapija	3a	4
153.	615.9	Toksikologija	2	3a
154.	616	Patologija	3b	4
155.	616.001	Traumatologija	3a	3c
156.	616.006	Onkologija	3a	4
157.	616.053	Pediatrija	3c	3c
158.	616.056	Alergologija	3a	3b
159.	616.056.7	Paveldimos ligos	1a	3

160.	616.07	Radiologija	2	3c
161.	616.074	Laboratorinė medicina	4	4
162.	616.08	Šeimos medicina	3a	4
163.	616.083	Slauga	3c	3c
164.	616.089	Anesteziologija	3a	4
165.	616.097	Imunologija	3b	3b
166.	616.1	Vidaus ligos	3a	4
167.	616.2	Pulmonologija. Otologija. Laringologija	2	4
168.	616.31	Odontologija	4	4
169.	616.5	Dermatologija	2	4
170.	616.6	Nefrologija	2	3b
171.	616.7	Reumatologija	2	4
172.	616.8	Neurologija	3b	4
173.	616.89	Psichiatrija	3a	4
174.	617	Ortopedija	2	3c
175.	617.7	Oftalmologija	3b	3b
176.	618	Ginekologija	4	4
177.	62	Optimizavimo metodai	3b	3c
178.	620	Medžiagų mokslas. Jėgainės. Bendroji energetika	3b	3c
179.	621	Elektrotechnika. Branduolinė technika. Optoelektronika. Teleryšiai	3b	3c
180.	621.3	Elektrotechnika	3c	4
181.	63	Žemės ūkis. Miškų ūkis	1a	2
182.	64	Namų ūkis	1a	2
183.	65.011.4-016.4	Įmonių valdymas.	1a	2
184.	651	Raštvedyba	1a	1b
185.	655	Poligrafijos pramonė. Leidyklos	4	4
186.	656	Transportas. Pervežimai	1a	2
187.	657	Buhalterija. Sąskaityba	3b	4
188.	658	Gamybos organizavimas. Įmonių ekonomika	3b	3c
189.	658.5	Vadyba	4	4
190.	659	Reklama. Informacijos sistema	3c	4
191.	66	Chemijos technologija. Chemijos pramonė	3b	3b
192.	67/68	Įvairios pramonės šakos ir amatai	3b	3c
193.	681.3-78	Skaičiuojamoji technika. Programavimas	3c	4
194.	681.8	Muzikos instrumentai	1a	1b
195.	70	Menas. Fotografija	3a	3c

196.	7.03	Lietuvos meno istorija	3c	3c
197.	71	Urbanistika. Istorijos ir kultūros paminklų apsauga	3c	4
198.	72	Architektūra	1a	1b
199.	73	Plastiniai menai	1a	1b
200.	73.7	Numizmatika	3b	3c
201.	74	Piešimas. Dizainas	1a	1b
202.	75	Tapyba	1a	1b
203.	76	Grafika	1a	1b
204.	77	Fotografijos ir kinematografijos technika	1a	1b
205.	78	Muzika	1a	1b
206.	79	Kino menas	4	4
207.	792	Teatras	1a	2
208.	800	Bendrieji kalbotyros ir literatūros klausimai. Filologija.	3c	4
209.	802.0	Anglų kalba	3c	4
210.	802/809.1	Indoeuropiečių kalbos	3a	4
211.	803	Germanų kalbos	3b	4
212.	803.0	Vokiečių kalba	3c	4
213.	804.0	Prancūzų kalba	3a	4
214.	805.0	Italų kalba	1a	2
215.	806.0	Ispanų kalba	1a	2
216.	807.1	Lotynų kalba	3b	4
217.	807.5	Graikų kalba	3b	4
218.	808	Slavų kalbos	3a	4
219.	808.2	Rusų kalba	3c	4
220.	808.4	Lenkų kalba	3a	4
221.	808.81	Prūsų kalba	3c	4
222.	808.82	Lietuvių kalba	5	5
223.	808.83	Latvių kalba	3c	4
224.	82.0	Literatūros teorija ir tyrimai	3c	4
225.	82.035	Vertimo teorija	3c	4
226.	82.085	Retorika. Iškaltos menas ir technika	3c	4
227.	82.09	Literatūros kritika. Literatūros teorija	3c	4
228.	820	Anglų literatūra	3c	4
229.	830	Vokiečių literatūra	3c	4
230.	839.59-839.8	Islandų, norvegų, švedų, danų literatūra	3b	4
231.	840	Prancūzų literatūra	3a	4

232.	850	Italų literatūra	1a	2
233.	860	Ispanų literatūra	1a	2
234.	87	Klasikinė literatūra	3b	4
235.	881	Slavų literatūra	1a	2
236.	882	Rusų literatūra	3b	4
237.	884	Lenkų literatūra	3a	4
238.	888	Lietuvių literatūra	5	5
239.	888.3	Latvių literatūra	1a	4
240.	902/904	Archeologija. Lietuvių tautos priešistorė	4	4
241.	908	Kraštotyra	3a	3c
242.	91	Geografija	3c	4
243.	929	Biografijos	1a	3b
244.	929.6	Heraldika – Lietuva	3b	3c
245.	930	Istorijos mokslas	3c	4
246.	931/939	Senovės istorija	3a	3a
247.	940	Europos istorija	3a	4
248.	940.1	Viduramžių istorija	3c	4
249.	940.2	Naujųjų amžių istorija	3c	4
250.	940.5	Europos istorija (nuo 1917 m.)	3c	4
251.	941/949	Europos valstybių istorija	3c	3c
252.	947.45	Lietuvos istorija	3c	5
253.	950	Azijos šalių istorija	3b	3b
254.	960	Afrikos valstybių istorija	1b	3a
255.	970	Šiaurės ir centrinės Amerikos valstybių istorija	2	2
256.		Lituanistika. Moksliniai tyrimai apie Lietuvos mokslą, kultūrą, istoriją, kalbą	4	5

## **2 Priedas. Informacijos išteklių saugojimas VU bibliotekos padaliniuose.**

### **1. Retų spaudinių skyrius.**

Retų spaudinių rinkinyje yra:

1. Spaudiniai, išleisti iki 1800 m. – saugomi visi egzemplioriai ir neperduodami į kitus padalinius.
2. Po 1800 m. išleisti spaudiniai:
  - spaudiniai lietuvių kalba iki 1917 m. – saugoma iki 7 egzempliorių, kiti egz. perduodami į saugyklas arba į kitas specializuotas skaityklas pagal poreikį (pvz., Lituanistikos arba Bibliografijos skaityklas);
  - kuo nors ypatingi spaudiniai – saugomi visi gauti egzemplioriai:
    - bibliografinės ir poligrafinės retenybės,
    - neįprastai apipavidalinti ir įrišti, išskirtinės formos spaudiniai,
    - minimalijos – iki 10 cm aukščio knygelės.
  - kartografiniai leidiniai (atlasai ir žemėlapiai), išleisti iki 1945 m. – saugomi visi gauti egzemplioriai;
  - faksimiliniai leidiniai ir mikrofilmai tų leidinių, kurie pagal profilį komplektuojami Retų spaudinių skyriuje – saugomas vienas egzempliorius, dubletai gali būti perduodami saugoti į kitus padalinius.

### **2. Rankraščių skyrius.**

Rankraščių skyriuje saugomi XIII–XXI a. rankraštiniai dokumentai:

1. Dokumentinė medžiaga (rankraštinės knygos, rankraščiai, piešiniai, brėžiniai, pozityvai, negatyvai, mikrofilmai, magnetinės juostos, kompaktinės plokštelės ir kitos laikmenos), turinti išliekamąją vertę:
- įvairių sričių žinomų VU mokslininkų, auklėtinių, įžymių asmenų archyvai. Asmens archyvus sudaro rašytiniai ir žodiniai mokslo paminklai – mokslinės studijos, monografijos, straipsniai, recenzijos, anotacijos, išvados, apžvalgos, vertimai, paskaitos, projektai ir kiti kūrybinės, tarnybinės ir visuomeninės veiklos dokumentai, ūkio-turto dokumentai, memuarai (dienoraščiai, kelionių užrašai, užrašų knygelės, medžiaga memuarams), korespondencija (asmeninė ir tarnybinė), ikonografija; asmens surinktos arba jam priklausančios kolekcijos;
  - pavieniai dokumentai ar dokumentų grupės, papildančios jau esančių fondų medžiagą Lietuvos istorijos, mokslo, kultūros ir švietimo istorijai tyrinėti;
  - užsienio lietuvių archyvai bei pavieniai dokumentai;
  - disertacijos ir habilitaciniai darbai, apginti VU iki 2012 m.;
  - VU mokslininkų bibliotekai dovanotos kitur apgintos disertacijos.

2. Dokumentų kopijos, kurių originalai saugomi užsienio archyvuose arba pas privačius asmenis.

Grafikos darbų rinkinyje saugomi Lietuvos ir užsienio dailininkų grafikos atspaudai bei kiti dailės kūriniai, atlikti ant popieriaus (piešiniai, akvarelės, koliažai ir t. t.), atsižvelgiant į meniškumo ir ikonografinio aktualumo kriterijus, pirmenybė teikiama Lietuvos dailininkams.

Rankraštiniai dokumentai ir grafikos darbai neperduodami saugoti į kitus VU bibliotekos padalinius. Jie gali būti nurašomi tik sugadinti ar prarasti ypatingomis aplinkybėmis (pvz.: dėl gaisro, potvynio, vagystės) LR teisės aktų numatyta tvarka.

### **3. Spaudinių saugojimo skyrius**

Spaudinių saugojimo skyriaus saugyklose saugoma:

1. XIX a. leidiniai – saugomi visi gauti egzemplioriai.
2. XX a. leidiniai:
  - knygos, periodiniai bei tęstiniai leidiniai, laikraščiai lietuvių kalba, išleisti iki 1945 m. – saugomi visi gauti egzemplioriai;
  - knygos, tęstiniai leidiniai lietuvių kalba, išleisti nuo 1946 m. – saugoma iki 3 egz.;
  - periodiniai leidiniai, laikraščiai lietuvių kalba, išleisti nuo 1946 m. – saugoma 1 egz.
  - knygos, periodiniai bei tęstiniai leidiniai, laikraščiai užsienio kalbomis – 1 egz.

Išskirtinės istorinės ar kultūrinės vertės (įrašai, ekslibriai ir pan.) turintys leidiniai gali būti saugomi papildomai.

### **4. Vartotojų aptarnavimo skyrius**

Specializuotos skaityklos Centrinėje bibliotekoje, MKIC ir fakultetuose.

Centrinės bibliotekos skaityklos:

#### **4.1. Č. Milošo skaitykla:**

- programinės grožinės literatūros leidiniai – pagal studijų poreikį;
- aktualios grožinės literatūros leidiniai lietuvių kalba – iki 5 egz.;
- aktualios grožinės literatūros leidiniai užsienio kalbomis – 1 egz.

#### **4.2. Baltoji salė:**

- lingvistiniai, daugiakalbiai žodynai – 1 egz.;
- specialiosios enciklopedijos – 1 egz.

#### **4.3. Bibliografijos ir istorijos šaltinių skaitykla:**

- informaciniai leidiniai lietuvių, anglų, vokiečių, lenkų, rusų, baltarusių, prancūzų, italų, ispanų kalbomis – 1 egz.;
- leidiniai apie istorijos šaltinių tyrimus – 1 egz.;
- istorijos šaltiniai (monografijos, periodiniai ir tęstiniai leidiniai) nuo XIX a.

- bendrosios arba universaliosios enciklopedijos – 1 egz.;
- žodynai: kalbų (dvikalbiai, trikalbiai ir kt.) ir bendrieji lingvistiniai (etimologijos, terminų, sinonimų ir t. t.) – 1 egz.;
- VU bendruomenei / istorijai aktualių mokslo šakų žinynai, žodynai, enciklopedijos – 1 egz.;
- statistiniai leidiniai (statistikos metraščiai bei spaudos statistika) – 1 egz.;
- informaciniai leidiniai apie VU – 1 egz.;
- biografiniai ir biobibliografiniai žodynai – 1 egz.;
- visos Lietuvos leidžiamos personalijos – 1 egz.;
- Lietuvos šakiniai bibliografiniai leidiniai – 1 egz.;
- Lietuvos nacionalinė bibliografija – 1 egz.;
- bibliografijos žinios (Spaudos metraštis, 1947–1990 m.) – 1 egz.;
- bibliotekininkystės srities periodiniai leidiniai (recenzuojami) – po 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- bibliotekininkystės srities periodiniai leidiniai (nerecenzuojami) – po 1 egz. nuo pirmojo numerio.

#### 4.4. Filosofijos skaitykla:

- edukologijos, filosofijos, psichologijos, sociologijos, teisės, politikos, socialinio darbo, vadybos, logikos, etikos, estetikos ir medicinos studijų leidiniai lietuvių, anglų, vokiečių ir rusų kalbomis – pagal akademinės bendruomenės poreikius;
- teminės ir bendrosios enciklopedijos;
- teminiai ir kalbiniai žodynai, žinynai;
- VU Filosofijos fakultete gintų disertacijų santraukos;
- periodiniai leidiniai (recenzuojami) lietuvių kalba – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (recenzuojami) užsienio kalba – 1 egz.

#### 4.5. Filologijos skaitykla:

- filologijos mokslui ir studijoms aktualūs leidiniai, mokomoji studijų literatūra apie kalbos mokslą ir literatūros mokslą lietuvių ir užsienio kalbomis pagal akademinės bendruomenės poreikius;
- enciklopediniai, dvikalbiai, daugiakalbiai ir lingvistiniai žodynai bei žinynai – 1 egz.;
- bendrosios arba universaliosios enciklopedijos – 1 egz.;
- vokiškų leidinių biblioteka – 1 egz.;
- filologijos krypties periodiniai (recenzuojami) leidiniai lietuvių kalba – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- filologijos krypties periodiniai (recenzuojami) leidiniai užsienio kalbomis – 1 egz. einamųjų metų;



- filologijos ir kultūros srities periodiniai leidiniai (nerecenzuojami) – 1 egz. einamųjų metų.

#### 4.6. Lituanistikos skaitykla:

- mokslinių tyrimų leidiniai apie Lietuvos kultūrą, meną, geografiją, istoriją, kalbą ir t. t.  
lietuvių kalba – iki 5 egz.;
- „Globali Lietuva“ – mokslinių tyrimų leidiniai įvairiomis kalbomis – 1 egz.;
- lituanistinė prof. Jurgio Lebedžio kolekcija (lituanistinės, istorinės, grožinės, religinės knygos);
- universalios enciklopedijos, žodynai ir žinynai – 1 egz.

#### 4.7. Orientalistikos skaitykla:

- kaupiami leidiniai apie Azijos kalbas, kultūras, religijas, filosofiją, antropologijos ir meno istoriją, grožinė literatūra rytų kalbomis pagal akademinės bendruomenės poreikius;
- prof. Alfredo Binderio orientalistinė kolekcija;
- enciklopediniai, dvikalbiai, daugiakalbiai ir lingvistiniai žodynai bei žinynai – 1 egz.;
- bendrosios arba universalios enciklopedijos – 1 egz.;
- orientalistikos srities moksliniai periodiniai (recenzuojami) leidiniai – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- Rytų šalių populiariosios periodikos einamųjų metų numeriai – 1 egz.

#### 4.8. Profesorių skaitykla:

- Vilniaus universiteto socialinių ir humanitarinių mokslų darbai (Pastaba. Biomedicinos ir Fizinių mokslų darbai kaupiami ir saugomi atitinkamuose fakultetuose) – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- Lietuvos aukštųjų mokyklų socialinių ir humanitarinių mokslų darbai – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- Lietuvoje leidžiami socialinių ir humanitarinių mokslų darbai – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- Lietuvoje gintų disertacijų santraukos nuo 1993 m. (pradėta suvedinėti į el. katalogą);
- VU apgintos disertacijos nuo 2012 m.;
- enciklopediniai, dvikalbiai, daugiakalbiai ir lingvistiniai žodynai bei žinynai – 1 egz.;
- bendrosios ir universalios enciklopedijos – 1 egz.;

#### 4.9. Žurnalistikos ir medijų studijų skaitykla:

- žurnalistikos, informacijos, komunikacijos ir medijų moksliniai leidiniai – pagal akademinės bendruomenės poreikius;
- kultūros ir meno studijų leidiniai – 1 egz.;
- CD ir DVD rinkinys – 1 egz.;
- bendro pobūdžio enciklopedijos – 1 egz.;
- dvikalbiai žodynai – 1 egz.;
- Atviros Lietuvos fondo kolekcija – 1 egz.;
- spaudos atgavimo 100-čio kolekcija;
- kelionių gidų rinkinys lietuvių ir kitomis kalbomis – 1 egz.;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (nerecenzuojami) – 1 egz.

#### MKIC skaityklos ir fondai:

##### 4.10. Ekonomikos skaitykla:

- ekonomikos mokslo ir studijų leidiniai lietuvių kalba – pagal akademinės bendruomenės poreikius iki 10 egz.;
- ekonomikos mokslo ir studijų leidiniai užsienio kalbomis – pagal akademinės bendruomenės poreikius iki 5 egz.;
- teminės ir bendrosios enciklopedijos – 1 egz.;
- teminiai ir kalbiniai žodynai, žinynai – 1 egz.;
- periodiniai leidiniai (recenzuojami) lietuvių kalba – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (recenzuojami) užsienio kalba – 1 egz.;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (nerecenzuojami) lietuvių ir užsienio kalbomis – 1 egz.

##### 4.11. Fizinių mokslų skaitykla:

- fizinių mokslų mokslo ir studijų leidiniai lietuvių kalba – pagal akademinės bendruomenės poreikius iki 10 egz.;
- fizinių mokslų mokslo ir studijų leidiniai užsienio kalbomis – pagal akademinės bendruomenės poreikius iki 5 egz.;
- teminės ir bendrosios enciklopedijos – 1 egz.;
- teminiai ir kalbiniai žodynai, žinynai – 1 egz.;
- periodiniai leidiniai (recenzuojami) lietuvių kalba – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (recenzuojami) užsienio kalba – 1 egz.;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (nerecenzuojami) lietuvių ir užsienio kalbomis – 1 egz.

#### 4.12. Komunikacijos skaitykla:

- komunikacijos ir informacijos mokslų mokslo ir studijų leidiniai lietuvių kalba – pagal akademinės bendruomenės poreikius iki 10 egz.;
- komunikacijos ir informacijos mokslų mokslo ir studijų leidiniai užsienio kalbomis – pagal akademinės bendruomenės poreikius iki 5 egz.;
- prof. L. Vladimirovo kolekcija;
- JTO dokumentų rinkinys;
- teminės ir bendrosios enciklopedijos – 1 egz.;
- teminiai ir kalbiniai žodynai, žinynai – 1 egz.;
- periodiniai leidiniai (recenzuojami) lietuvių kalba – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (recenzuojami) užsienio kalba – 1 egz.;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (nerecenzuojami) lietuvių ir užsienio kalbomis – 1 egz.

#### 4.13. Laisvalaikio skaitykla:

- grožinė literatūra lietuvių kalba – iki 5 egz.;
- grožinė literatūra užsienio kalbomis – 1 egz.;
- mokslo populiarinimo leidiniai įvairiomis kalbomis – 1 egz.;
- meno, fotografijos albumai, kelionių gidai ir pan. – 1 egz.;
- namų ūkio leidiniai – 1 egz.;
- knygos vaikams – 1 egz.;
- stalo žaidimai – 1 egz.;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (nerecenzuojami) – 1 egz.

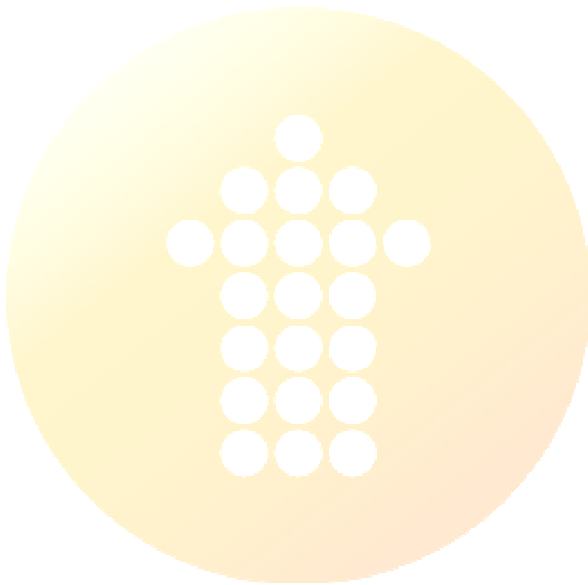
#### 4.14. Technologijos mokslų skaitykla:

- technologijos mokslų mokslo ir studijų leidiniai lietuvių kalba – pagal akademinės bendruomenės poreikius iki 10 egz.;
- technologijos mokslų mokslo ir studijų leidiniai užsienio kalbomis – pagal akademinės bendruomenės poreikius iki 5 egz.;
- teminės ir bendrosios enciklopedijos – 1 egz.;
- teminiai ir kalbiniai žodynai, žinynai – 1 egz.;
- periodiniai leidiniai (recenzuojami) lietuvių kalba – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (recenzuojami) užsienio kalba – 1 egz.;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (nerecenzuojami) lietuvių ir užsienio kalbomis – 1 egz.

#### 4.15. Teisės skaitykla:

- teisės mokslo ir studijų leidiniai lietuvių kalba – pagal akademinės bendruomenės poreikius iki 10 egz.;

- teisės mokslo ir studijų leidiniai užsienio kalbomis – pagal akademinės bendruomenės poreikius iki 5 egz.;
- prof. P. Kūrio rinkinys;
- dr. A. Baranskaitės kolekcija;
- „Motiekos ir Audzevičiaus“ rinkinys;
- NORCUUS rinkinys;
- teminės ir bendrosios enciklopedijos – 1 egz.;
- teminiai ir kalbiniai žodynai, žinynai – 1 egz.;
- periodiniai leidiniai (recenzuojami) lietuvių kalba – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (recenzuojami) užsienio kalba – 1 egz.;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (nerecenzuojami) lietuvių ir užsienio kalbomis – 1 egz.



Vilniaus  
universiteto  
biblioteka

4.16. Tėvelių su mažais vaikais skaitykla:

- žaislinės vaikiškos knygelės – 1 egz.;
- vaikiški žaidimai – 1 egz.

4.17. Tylioji skaitykla:

- numatyta vieta leidiniams, priklausomai nuo Saulėtekio slėnio plėtros.

4.18. Verslo skaitykla:

- finansų ir prekybos mokslų leidiniai lietuvių kalba – pagal akademinės bendruomenės poreikius iki 10 egz.;
- finansų ir prekybos mokslų leidiniai užsienio kalbomis – pagal akademinės bendruomenės poreikius iki 5 egz.;
- Tarptautinės verslo mokyklos rinkinys;
- teminės ir bendrosios enciklopedijos – 1 egz.;
- teminiai ir kalbiniai žodynai, žinynai – 1 egz.;
- periodiniai leidiniai (recenzuojami) lietuvių kalba – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (recenzuojami) užsienio kalba – 1 egz.;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (nerecenzuojami) lietuvių ir užsienio kalbomis – 1 egz.

4.19. Vadovėlių fondas:

- bakalauro studijų vadovėliai, atitinkantys Ekonomikos, Teisės, Fizikos ir Komunikacijos fakultetų studijų programas – egzemplioriai pagal studentų skaičių;
- bendrauniversitetinio ugdymo mokomieji leidiniai – pagal pasirenkamųjų dalykų ir studentų skaičių:
  - užsienio kalbų vadovėliai (anglų, vokiečių, lotynų k.);
  - socialinių mokslų vadovėliai (psichologija, sociologija, logika);
  - humanitarinių mokslų vadovėliai (retorika, filosofija, istorija).
- praradę aktualumą, ne senesni kaip 10-ties metų įvairių mokslo sričių mokomieji leidiniai įvairiomis kalbomis – visi turimi egzemplioriai 5 metų laikotarpiui (išskyrus skaityklose paliktus iki 5 egz.). Po 5-erių metų leidiniai nurašomi. Saugyklose paliekama iki 5 egz.

VU fakultetų, institutų, centrų, kitų padalinių skaityklos.

4.20. Biotechnologijos instituto biblioteka:

- biotechnologijos mokslo leidiniai lietuvių ir užsienio kalbomis – pagal akademinės bendruomenės poreikius;

- teminės ir bendrosios enciklopedijos – 1 egz.;
- teminiai ir kalbiniai žodynai, žinynai – 1 egz.;
- periodiniai leidiniai (recenzuojami) lietuvių kalba – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (recenzuojami) užsienio kalba – 1 egz.;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (nerecenzuojami) lietuvių ir užsienio kalbomis – 1 egz.

#### 4.21. Chemijos fakulteto biblioteka:

- chemijos mokslo ir studijų leidiniai lietuvių ir užsienio kalbomis – pagal akademinės bendruomenės poreikius;
- teminės ir bendrosios enciklopedijos – 1 egz.;
- teminiai ir kalbiniai žodynai, žinynai – 1 egz.;
- periodiniai leidiniai (recenzuojami) lietuvių kalba – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (recenzuojami) užsienio kalba – 1 egz.;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (nerecenzuojami) lietuvių ir užsienio kalbomis – 1 egz.

#### 4.22. Gamtos mokslų fakulteto biblioteka:

- gamtos mokslų mokslo ir studijų leidiniai lietuvių ir užsienio kalbomis – pagal akademinės bendruomenės poreikius;
- teminės ir bendrosios enciklopedijos – 1 egz.;
- teminiai ir kalbiniai žodynai, žinynai – 1 egz.;
- periodiniai leidiniai (recenzuojami) lietuvių kalba – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (recenzuojami) užsienio kalba – 1 egz.;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (nerecenzuojami) lietuvių ir užsienio kalbomis – 1 egz.

#### 4.23. Istorijos fakulteto biblioteka:

- istorijos mokslo ir studijų leidiniai lietuvių ir užsienio kalbomis – pagal akademinės bendruomenės poreikius;
- Kultūrinių bendrijų centro kolekcija;
- teminės ir bendrosios enciklopedijos – 1 egz.;
- teminiai ir kalbiniai žodynai, žinynai – 1 egz.;
- periodiniai leidiniai (recenzuojami) lietuvių kalba – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (recenzuojami) užsienio kalba – 1 egz.;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (nerecenzuojami) lietuvių ir užsienio kalbomis – 1 egz.

#### 4.24. Kauno humanitarinio fakulteto biblioteka

- verslo, ekonomikos, finansų, vadybos sričių bei humanitarinių mokslų srities leidiniai lietuvių ir užsienio kalbomis – pagal akademinės bendruomenės poreikius;
- grožinės literatūros leidiniai įvairiomis kalbomis – pagal akademinės bendruomenės poreikius;
- teminės ir bendrosios enciklopedijos – 1 egz.;
- teminiai ir kalbiniai žodynai, žinynai – 1 egz.;
- periodiniai leidiniai (recenzuojami) lietuvių kalba – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (recenzuojami) užsienio kalba – 1 egz.;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (nerecenzuojami) lietuvių ir užsienio kalbomis – 1 egz.

#### 4.25. Matematikos ir informatikos fakulteto biblioteka:

- matematikos ir informatikos mokslų mokslo ir studijų leidiniai lietuvių ir užsienio kalbomis – pagal akademinės bendruomenės poreikius;
- istorinė buvusio VU Gamtos-matematikos fakulteto kolekcija – numatoma integruoti į mokslo ir kultūros paveldo kolekciją, saugomą saugyklose;
- prof. Z. Žemaičio kolekcija – numatoma perkelti į saugyklas;
- teminės ir bendrosios enciklopedijos – 1 egz.;
- teminiai ir kalbiniai žodynai, žinynai – 1 egz.;
- periodiniai leidiniai (recenzuojami) lietuvių kalba – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (recenzuojami) užsienio kalba – 1 egz.;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (nerecenzuojami) lietuvių ir užsienio kalbomis – 1 egz.

#### 4.26. Medicinos fakulteto biblioteka:

- medicinos mokslo ir studijų leidiniai lietuvių ir užsienio kalbomis – pagal akademinės bendruomenės poreikius;
- teminės ir bendrosios enciklopedijos – 1 egz.;
- teminiai ir kalbiniai žodynai, žinynai – 1 egz.;
- periodiniai leidiniai (recenzuojami) lietuvių kalba – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (recenzuojami) užsienio kalba – 1 egz.;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (nerecenzuojami) lietuvių ir užsienio kalbomis – 1 egz.

#### 4.27. Skandinavistikos centro biblioteka:

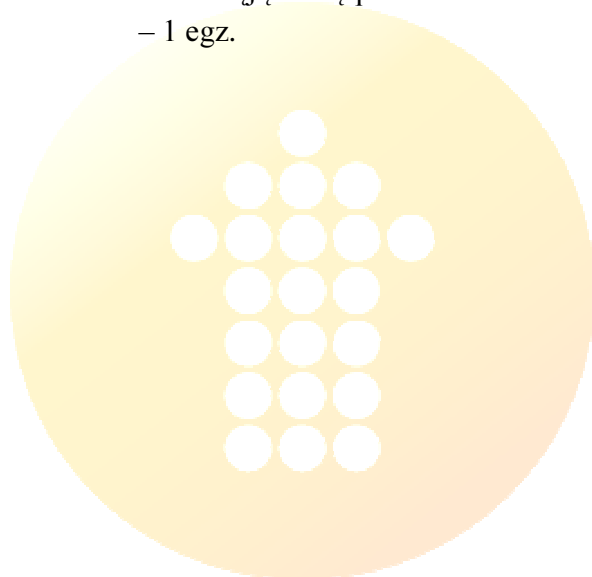
- grožinė literatūra danų, islandų, norvegų, švedų kalbomis – egzemplioriai pagal studentų skaičių;
- grožinė Šiaurės šalių literatūra, išversta į lietuvių kalbą – 1 egz.;
- mokslinė ir mokomoji literatūra, skirta skandinavistikos studijoms;



- leidiniai apie Šiaurės šalių istoriją, kultūrą, mokslą ir meną;
- Skandinavijos atlikėjų muzikos įrašai, įvairūs filmai;
- periodiniai leidiniai.

#### 4.28. TSPMI biblioteka:

- politikos mokslų leidiniai lietuvių ir užsienio kalbomis – pagal akademinės bendruomenės poreikius;
- Atviros Lietuvos fondo kolekcija;
- teminės ir bendrosios enciklopedijos – 1 egz.;
- teminiai ir kalbiniai žodynai, žinynai – 1 egz.;
- periodiniai leidiniai (recenzuojami) lietuvių kalba – 1 egz. nuo pirmojo numerio;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (recenzuojami) užsienio kalba – 1 egz.;
- einamųjų metų periodiniai leidiniai (nerecenzuojami) lietuvių ir užsienio kalbomis – 1 egz.



Vilniaus  
universiteto  
biblioteka